

Nr.2073A/02.09.2025

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Către: Domnul Radu-Dinel Miruță, Ministrul economiei, digitalizării, antreprenoriatului și turismului

Domnul Florin-Ionuț Barbu, Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Domnul Bogdan-Marius Chirițoiu, Președintele Consiliului Concurenței;

De la: Sebastian Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Riscuri la adresa securității naționale și a ordinii publice generate de potențiala preluare a companiei Napolact de către grupul maghiar Bonafarm, în contextul prevederilor OUG nr. 46/2022

Stimate Domnule Ministru,

Stimate Domnule Președinte,

Prezenta întrebare parlamentară vizează tranzacția de importanță strategică națională, anunțată la data de 31 iulie 2025¹, prin care compania olandeză Royal FrieslandCampina a încheiat un acord pentru vânzarea integrală a operațiunilor sale din România către grupul maghiar Bonafarm. Activele supuse acestei tranzacții includ nu doar un portofoliu de produse lactate, ci un simbol al industriei agroalimentare românești: brandul Napolact, alături de unitățile de producție aferente din Cluj-Napoca și Târgu Mureș și un personal de aproximativ 400 de angajați.

Napolact nu reprezintă un simplu activ comercial, ci un element de importanță strategică în sectorul agroalimentar național, cu o valoare simbolică deosebită pentru regiunea Transilvaniei și pentru identitatea economică a României. Preluarea sa de către un investitor străin impune, prin urmare, o analiză riguroasă care transcende simpla evaluare a concurenței pe piață, necesitând o examinare aprofundată a implicațiilor geopolitice și de securitate.

¹Disponibil la: https://www.stiripesurse.ro/mutare-bomba-in-industria-alimentara-napolact-cumparat-de-maghiarii-de-la-bonafarm-cea-mai-mare-tranzactie-din-ultimii-ani-in-domeniu_3774164.html; accesat la data de 31.07.2025.

În acest context, întrebarea de față se fundamentează pe cadrul legal instituit prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 46/2022 privind măsurile de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/452, care mandatează statul român, prin instituțiile sale abilitate, să examineze investițiile străine directe (ISD) din perspectiva riscurilor la adresa securității și ordinii publice. O astfel de examinare este nu doar o opțiune, ci o obligație legală și o datorie legală față de protejarea intereselor naționale fundamentale.

Din datele publice² reiese că Grupul Bonafarm este controlat integral de domnul Sándor Csányi, cel mai bogat și unul dintre cei mai influenți oameni de afaceri din Ungaria, cu o avere estimată la peste 1,3 miliarde de euro. Controlul este exercitat prin intermediul holdingului Bonitás 2002 Zrt., ale cărui acțiuni au fost transferate în anul 2023 către un trust familial denumit Unity Asset Manager Foundation, o structură juridică menită să consolideze și să perpetueze controlul familiei Csányi asupra acestui imperiu economic. Continuitatea controlului familial direct este asigurată prin numirea fiului său, Attila Csányi, în funcția de Director Executiv (CEO) al Bonafarm Zrt.³

Profilul domnului Sándor Csányi transcende calitatea de simplu investitor privat, conturându-se ca un pilon central al modelului de capitalism de stat promovat de guvernul condus de domnul Viktor Orbán. Pozițiile sale cheie – Președinte și CEO al OTP Bank Group (cea mai mare instituție bancară din Ungaria), acționar și membru în consiliul de administrație al gigantului energetic MOL și proprietar al conglomeratului agroalimentar Bonafarm – demonstrează o concentrare de putere economică în sectoare strategice vitale.¹

Legăturile sale strânse și documentate cu premierul Viktor Orbán indică un model economic în care marile conglomerate nu acționează independent de agenda politică a guvernului, ci devin, în esență, instrumente pentru proiectarea puterii economice și politice a statului maghiar în regiune.¹ Prin urmare, o investiție realizată de Bonafarm în România nu poate fi evaluată ca o simplă decizie de afaceri a unei companii private, ci trebuie analizată ca o potențială extensie a strategiei unui stat ale cărui politici au intrat frecvent în conflict cu principiile Uniunii Europene și interesele naționale ale României.

Analiza rețelei de afaceri și a afilierilor politice ale conducerii Bonafarm Group relevă conexiuni cu state terțe.

²Disponibil la: <https://www.stiripesurse.ro/tranzactia-anului-in-romania-cine-este-omul-cheie-din-ungaria-cu-influenta-la-moscova-si-uefa-car-3774580.html>; accesat la data de 31.07.2025.

³Disponibil la: <https://scoperatings.com/ratings-and-research/rating/EN/174979#:~:text=Bonafarm%20is%20fully%20controlled%20by,Foundation%20for%20gene%20change%20purposes.>; accesat la data de 31.07.2025.

Disponibil la: <https://www.portfolio.hu/rendezvenyek/eloado/csanyi-attila/3662#:~:text=Cs%C3%A1nyi%20Attila%20a%20Bonafarm%20Zrt,Egyetemen%20szerzett%20mesterdiplom%C3%A1t%20p%C3%A9nz%C3%BCgyi%20szakon.>; accesat la data de 31.07.2025.

OTP Bank, instituția fanion condusă de domnul Sándor Csányi, a fost subiectul unor acuzații grave privind **facilitarea intereselor Federației Ruse**. Conform rapoartelor publicate de think-tank-ul american Lansing Institute și de Agenția Națională pentru Prevenirea Corupției (NACP) din Ucraina, OTP Bank a continuat să opereze pe scară largă în Federația Rusă după invazia pe scară largă a Ucrainei, fiind inclusă pe lista "sponsorilor internaționali ai războiului".¹ Fundamentul acestor acuzații este solid și se bazează pe următoarele fapte:

1. **Susținerea Bugetului de Război:** OTP Bank a continuat să plătească taxe semnificative la bugetul statului rus, contribuind astfel, în mod direct, la finanțarea agresiunii militare împotriva Ucrainei. Conform *The Financial Times*, OTP se număra printre primele șapte bănci străine plătitoare de taxe în Rusia în 2023.⁸
2. **Recunoașterea Entităților Separatiste:** Prin aplicarea legislației ruse (Legea nr. 377-FZ din 7 octombrie 2022), OTP Bank a acordat moratorii la credite pentru personalul militar rus participant la "operațiunea militară specială", recunoscând implicit jurisdicția rusă asupra teritoriilor ocupate ilegal din Ucraina, inclusiv așa-numitele "republici populare" Donețk și Luhansk.⁹
3. **Oferirea de Condiții preferențiale agresorului:** NACP a acuzat banca de oferirea unor condiții de creditare preferențiale pentru personalul militar rus, un act care stimulează și recompensează participarea la război.⁹

Deși OTP Bank a negat aceste acuzații, susținând că este obligată să respecte legislația locală rusă, efectul obiectiv al acțiunilor sale este incontestabil: susținerea stabilității financiare a unui stat agresor. Problema fundamentală nu este doar prezența OTP în Rusia, ci rolul său de "furnizor de infrastructură vitală"⁸ într-un moment în care majoritatea băncilor occidentale s-au retras. Prin menținerea operațiunilor și, mai mult, prin creșterea exponențială a profiturilor filialei ruse⁸, OTP Bank subminează direct politica de sancțiuni a Uniunii Europene, din care România este parte.

Legăturile domnului Sándor Csányi cu Republica Populară Chineză nu sunt conjuncturale, ci structurale. Acesta deține funcția oficială de **Co-Președinte al Consiliului de Afaceri Chino-Maghiar**⁷, o poziție care îl plasează în epicentrul relațiilor economice strategice dintre Budapesta și Beijing.

Relevanța acestei funcții este amplificată de scandalul tranzacției imobiliare de la Szeged. Aici, o filială a Bonafarm (Pick Szeged Zrt.) a vândut municipalității un teren la un preț de peste 20 de ori mai mare decât cel oferit fermierilor locali expropriați, teren destinat unui mega-proiect industrial atribuit în presă gigantului chinez BYD.³ Acest caz demonstrează un model de operare: entitățile controlate de domnul Csányi acționează ca facilitatori pentru interesele strategice chineze, beneficiind în același timp de sprijinul statului maghiar, care a declarat proiectul ca fiind de importanță strategică națională.

Domnul Sándor Csányi, în calitatea sa de Președinte al Federației Maghiare de Fotbal și, concomitent, Vicepreședinte al UEFA și FIFA, a inițiat personal demersuri oficiale pentru a obține permisiunea de a **afișa simbolul revizionist al "Ungariei Mari"** la meciurile internaționale de fotbal.¹ Acest gest nu este o simplă manifestare istorică sau culturală. Harta "Ungariei Mari" reprezintă o negare explicită a Tratatului de la Trianon din 1920, un act fundamental de drept internațional care stă la baza frontierelor actuale ale României, frontiere consacrate și garantate de art. 1 alin. (1) din Constituția României.

Un astfel de act are potențialul de a incita la tensiuni interetnice, de a submina coeziunea socială și de a contesta integritatea teritorială a statului român, încadrându-se în noțiunea de risc la adresa "ordinii publice", unul dintre pilonii centrali ai mecanismului de screening ISD prevăzut de legislația română și europeană.

Scandalul tranzacției imobiliare de la Szeged, unde **o filială Bonafarm a beneficiat de un preț de peste 20 de ori mai mare decât cel de piață oferit altor proprietari**³, ridică semne de întrebare serioase cu privire la etica de afaceri a grupului. Acest tratament preferențial, coroborat cu existența unui "Acord Strategic de Cooperare" semnat în 2014 între Guvernul Ungariei și Bonafarm Group, **formalizează o relație simbiotică între stat și companie**, incluzând angajamente de finanțare publică pentru proiecte de investiții.¹⁴ Acest model de operare, bazat pe legături politice strânse și potențial tratament preferențial, generează riscul ca Bonafarm să nu respecte regulile unei concurențe loiale pe piața din România și să utilizeze influența politică pentru a obține avantaje necuvenite, afectând astfel ordinea publică economică.

Faptele prezentate demonstrează că tranzacția de preluare a Napolact de către Bonafarm Group se încadrează, fără echivoc, sub incidența OUG nr. 46/2022, întrucât:

1. Deși Bonafarm este un "investitor din Uniunea Europeană" conform art. 2, lit. h), legăturile demonstrate ale liderului său cu state terțe (Rusia, China) și acțiunile sale care generează riscuri asimilabile celor vizate de legislație. Art. 3, alin. (2) permite examinarea oricărei investiții, indiferent de valoare, dacă "poate avea impact asupra securității sau ordinii publice sau prezintă riscuri la adresa acestora".
2. Valoarea tranzacției depășește pragul de 2.000.000 de euro, conform Art. 3, alin. (1), lit. b).
3. Sectorul agroalimentar, prin controlul unui producător major de lactate, se încadrează în domeniile de activitate prevăzute la art. 2 din Hotărârea CSAT nr. 73/2012, prin raportare la criteriile din Art. 4 al Regulamentului (UE) 2019/452, care vizează "infrastructura critică, fie ea fizică sau virtuală, inclusiv [...] infrastructura agricolă" și "asigurarea aprovizionării cu inputuri de importanță critică, inclusiv [...] securitatea alimentară".¹

Următorul tabel sintetizează corespondența dintre riscurile identificate și temeiurile legale

specifice care mandatează o examinare aprofundată și, în final, respingerea tranzacției:

Risc Identificat	Dovezi Concrete (cu surse)	Temei Juridic (OUG 46/2022 & Reg. (UE) 2019/452)
Amenințare la adresa securității și ordinii publice prin susținerea unui stat agresor (Rusia)	Operațiunile OTP Bank în Rusia, plata taxelor către bugetul rus, acuzațiile NACP <u>privind recunoașterea entităților separatiste și creditarea preferențială a militarilor ruși.</u> ¹	OUG 46/2022, Art. 1(1), Art. 3(2), Art. 9(1), Art. 9(2) lit. c). Reg. (UE) 2019/452, Art. 4(1): "potențialele efecte [...] asupra securității sau a ordinii publice".
Amenințare la adresa securității prin alinierea la interesele strategice ale unor state terțe (China)	Funcția oficială a lui S. Csányi de Co-Președinte al Consiliului de Afaceri Chino-Maghiar; rolul de facilitator în investiții strategice chineze (cazul BYD de la Szeged). ³	Reg. (UE) 2019/452, Art. 4(1) lit. a): "potențialele efecte asupra infrastructurii critice [...] inclusiv infrastructura agricolă" și "asigurarea aprovizionării cu inputuri de importanță critică, inclusiv [...] securitatea alimentară".
Amenințare la adresa ordinii constituționale și a ordinii publice prin promovarea revizionismului	Demersurile personale și oficiale ale lui S. Csányi, în calitate de președinte al Federației Maghiare de Fotbal, pentru afișarea hărții "Ungariei Mari" la meciuri internaționale. ¹	OUG 46/2022, Art. 1(1), Art. 3(2), Art. 9(2) lit. c): investițiile care "afectează securitatea sau ordinea publică a României".
Risc legat de integritatea investitorului și potențialul de a se angaja în activități	Scandalul de la Szeged (prețuri preferențiale); acorduri strategice cu Guvernul Ungariei care	Reg. (UE) 2019/452, Art. 4(1) lit. d): "dacă există un risc serios ca investitorul străin să desfășoare activități

ilicite/ilicite	sugerează un model de afaceri netransparent și dependent de favoruri politice. ³	ilegale sau infracționale".
Risc generat de controlul sau influența semnificativă a unui guvern terț (prin proxy)	Legăturile simbiotice dintre S. Csányi, imperiul său economic și guvernul Orbán, care acționează în coordonare cu interese rusești și chineze. ¹	Reg. (UE) 2019/452, Art. 4(1) lit. e): "dacă investitorul străin este controlat direct sau indirect [...] de guvernul [...] unui stat terț, inclusiv prin finanțare semnificativă".

Lucrări citate în probațiune

1. Tranzacția anului în România_ Cine este omul-cheie din Ungaria, cu influență la Moscova și UEFA, care cumpără simbolul românesc Napolact.pdf
2. scoperatings.com, accesată pe iulie 31, 2025, <https://scoperatings.com/ratings-and-research/rating/EN/174979#:~:text=Bonafarm%20is%20fully%20controlled%20by,Foundation%20for%20generation%20change%20purposes.>
3. Szeged paid twenty times more for Sándor Csányi's land than they did to the farmers, accesată pe iulie 31, 2025, <https://english.atlatszo.hu/2023/12/05/szeged-paid-twenty-times-more-for-sandor-csanyis-land-than-they-did-to-the-farmers/>
4. Bonafarm Zrt., accesată pe iulie 31, 2025, <https://bonafarmcsoport.hu/en/group-member-companies/bonafarm-zrt/>
5. www.portfolio.hu, accesată pe iulie 31, 2025, <https://www.portfolio.hu/rendezvenyek/eloado/csanyi-attila/3662#:~:text=Cs%C3%A1nyi%20Attila%20a%20Bonafarm%20Zrt,Egyetemen%20szerzett%20mesterdiplom%C3%A1t%20p%C3%A9nz%C3%BCgyi%20szakon.>
6. Bonafarm Zrt., accesată pe iulie 31, 2025, <https://bonafarmcsoport.hu/tagvallalataink/bonafarm-zrt/>
7. Sándor Csányi (banker) - Wikipedia, accesată pe iulie 31, 2025, [https://en.wikipedia.org/wiki/S%C3%A1ndor_Cs%C3%A1nyi_\(banker\)](https://en.wikipedia.org/wiki/S%C3%A1ndor_Cs%C3%A1nyi_(banker))
8. The Budapest Loophole: Viktor Orbán's Corrupt Empire and ..., accesată pe iulie 31, 2025, <https://lansinginstitute.org/2025/07/11/the-budapest-loophole-viktor-orbans-corrupt-empire-and-russias-backdoor-into-europe/>
9. Almost gone, but decided to stay: Why the Hungary's OTP Bank still operates in russia, accesată pe iulie 31, 2025, <https://mind.ua/en/publications/20258497-almost-gone-but-decided-to-stay-why-the-hungary-s-otp-bank-still-operates-in-russia>
10. Dear B4Ukraine Coalition, Thank you for your inquiry. Please find below the answer of OTP Bank Plc (hereinafter, accesată pe iulie 31, 2025,

<https://b4ukraine.org/pdf/OTP.pdf>

11. OTP Bank Could Be Removed from Ukrainian Blacklist - Hungary Today, accesată pe iulie 31, 2025, <https://hungarytoday.hu/otp-may-be-removed-from-the-ukrainian-blacklist/>
12. Sándor Csányi - University of Pécs, accesată pe iulie 31, 2025, <https://international.pte.hu/honorary-doctors/sandor-csanyi>
13. Who is the billionaire banker Sandor Csanyi who promotes the flag of Greater Hungary at football matches: Viktor Orban's right-hand man, oligarch with business in Russia / Involved in a banking scandal with the NBR - G4Media.ro, accesată pe iulie 31, 2025, <https://www.g4media.ro/who-is-the-billionaire-banker-sandor-csanyi-who-promotes-the-flag-of-greater-hungary-at-football-matches-viktor-orbans-right-hand-man-oligarch-with-business-in-russia-involved-in-a-banking-scand.html>
14. Strategic agreement sealed between Government and the Bonafarm ..., accesată pe iulie 31, 2025, <https://2015-2019.kormany.hu/en/ministry-of-foreign-affairs-and-trade/news/strategic-agreement-sealed-between-government-and-the-bonafarm-group>
15. UEFA Bans Flags Depicting Historic Great Hungary, accesată pe iulie 31, 2025, <https://hungarytoday.hu/uefa-bans-flags-depicting-historical-great-hungary/>

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 194-201 din Regulamentul Camerei Deputaților, cu modificările și completările ulterioare, vă solicit să-mi răspundeți, **în scris**, la următoarele întrebări:

1. Având în vedere multiplele riscuri documentate, intenționează Comisia pentru Examinarea Investițiilor Străine Directe (CEISD) să declanșeze o **cercetare detaliată** a cererii de autorizare, în conformitate cu art. 9, alin. (10) din OUG 46/2022?
2. În virtutea prevederilor art. 7, alin. (6) și (7) din OUG 46/2022, care stabilesc calitatea de invitați permanenți a reprezentanților Serviciului Român de Informații (SRI) și Serviciului de Informații Externe (SIE) în cadrul CEISD, vor solicita ministerele sesizate și Comisia, în mod formal, **avizele specifice ale celor două servicii** cu privire la totalitatea riscurilor identificate, inclusiv cele referitoare la legăturile cu Federația Rusă și Republica Populară Chineză?
3. Considerând că faptele prezentate se subsumează criteriilor de risc prevăzute la Art. 4 din Regulamentul (UE) 2019/452, în special cele privind securitatea, ordinea publică, securitatea alimentară și integritatea investitorului, susțin ministerele vizate, în calitatea lor de membri în CEISD⁴, emiterea unui **aviz de respingere a cererii de autorizare**, conform art. 9, alin. (2), lit. c) din OUG 46/2022, și transmiterea acestuia către Guvernul României în vederea emiterii unei hotărâri de interdicere a tranzacției?

⁴ Cu mențiunea că Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale nu e membru CEISD, dar este interesat de subiect, fiind autoritate națională competentă în domeniul politicilor publice agroalimentare.

Sebastian I. Burduja

Deputat al Partidului Național Liberal
în Parlamentul României

Vă mulțumesc și aștept cu interes răspunsul dumneavoastră scris, în termenul legal.

Cu stimă,

Sebastian-Ioan BURDUJA
Deputat PNL